

Ålderdom och kärleksyra,
eller
giftermålskandidaterne :
komedi i två akter

Flodin, Johan Joakim,

*Wrangelske boksamlingen 81 Faz Salong,
Dramatisk . H. 6.*

A
S
A
M
L
I
N
G
S
A
L
O
N
G.

Vald samling

af

Äldre och Nyare Theaterstycken

isynnerhet

för Sällskaps-Theatern.

6:te H.

GIFTERMÅLSKANDIDATERNE.

STOCKHOLM, 1841.

På J. J. FLODINS Förlag.

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

ÅLDERDOM OCH KÄRLEKSYRA,

ELLER

GIFTERMÅLSKANDIDATERNE.

KOMEDI I TVÅ AKTER.

SVENSKT ORIGINAL.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS L. J. HJERTA,
1841.

EDVARD OG WILHELMINE

1872

EDVARD WILHELMINE
WILHELMINE WILHELMINE

WILHELMINE WILHELMINE
WILHELMINE WILHELMINE

EDVARD WILHELMINE WILHELMINE
WILHELMINE WILHELMINE

WILHELMINE WILHELMINE

WILHELMINE WILHELMINE

WILHELMINE WILHELMINE
WILHELMINE WILHELMINE
WILHELMINE WILHELMINE
WILHELMINE WILHELMINE

PERSONERNA :

HERR FURUKRONA, rik landtbrukare.

FRU FURUKRONA.

HILDA, deras dotter.

WIMPELSTRÅHLE, kapten.

RENBORG, kapten, dess styfson.

EDVARD WIMPELSTRÅHLE, kapten Wimpelstråhles
son, under namn af PEGAS.

LISBETH, kammarjungfru.

EN BONDE.

*(Theatern föreställer ett rum hos Furukrona. I fön-
den en dörr, som leder till trädgården. På
högra sidan en dörr till herr Furukronas, och
midt emot en dylik till fruns rum.)*

FÖRSTA AKTEN

FÖRSTA SCENEN

Hvar i all verlden vill det här säga
 Och svälva, där lik skya i purpurloft och säg
 I himlars himlar står jag stället jemt min gång
 Af Marsers lättas flock och Götternes krigarsand
 Med krysge tyfelpyld, med tinning jagerkansad
 Förutan musta häck från bjersan ned till ån
 I tjuga solhvarf länd, en värdig ängens son
 O då det — på vers? (Läser)
 All min dotter (Oppnar det sinu brefsel) Hvar
 Obortel bref, obemotelle lilla Torakons, det
 var välkommen de min unga vän — (Läser på ett
 komms redan i dag. (Lägger bort brefsel) — Ni
 let nog på — (läser åter) — således kan han
 inte så rassade ut i unga är liknar polken dig, gå
 utryck från det hållet — du min gamla vän, sag
 mig, Hennes hjerta är ännu öppet och trätt från
 Hypocensligt och varmt hjerta (läser) — hvarfor
 älska du var väl en besynnerlig lura, men med
 ja, du har rätt, den sanna vänskapen förkolar
 alla bref (läser på bordsel)

FÖRSTA AKTEN.

FÖRSTA SCENEN.

FURUKRONA (*ensam, i morgondrägt, sitter vid ett bord och läser tyst ett bref; tvenne obrutne bref ligga på bordet.*)

Ja, du har rätt! den sanna vänskapen förkolnar inte — du var väl en besynnerlig ture, men med ett bottenärligt och varmt hjerta (*läser*) — hvarför inte? Hennes hjerta är ännu öppet och fritt från intryck från det hållet — du, min gamla vän, såg inte så rasande ut i unga år; liknar pojken dig, går det nog bra — (*läser åter*) — således kan han komma redan i dag. (*Lägger bort brefvet.*) — Nå var välkommen då, min unga vän. — (*Läser på ett obrutet bref:*) «Demoiselle Hilda Furukrona,» det är till min dotter. (*Öppnar det sista brefvet.*) Hvad är då det — på vers? (*Läser:*)

«I tjugu solhvarf lärd, en värdig sångens son,
«Förutan minsta fläck, från hjessan ned till tån,
«Med krage lyrbeprydd, med tinning lagerkransad,
«Af Musers lätta flock och Gracerne kringdansad,
«I himlars himlars sfer jag ställer jemnt min gång,
«Och sväfvar hän lik skyn i purpurdoft och sång.»

Hvad i all verlden vill det här säga?

FURUKRONA. Alldeles! Af ett slag som intresserar alla flickor.

HILDA. Hvad är det då, om jag törs fråga pappa?

FURUKRONA. Frågan angår ingenting mer eller mindre än en man.

HILDA. Och för mig?

FURUKRONA. Just så.

HILDA. Behöfver jag då någon sådan?

FURUKRONA. Ja, hvarför inte?

HILDA. Derpå har jag ännu aldrig tänkt.

FURUKRONA. Det tror jag — också är ingen tid förliden; men i dag eller i morgon gör intet till saken; blott den rätta kommer, infinna sig nog tankarne sjelfmant.

HILDA. Det vet jag inte; men jag är nu så fri och lycklig, och jag tycker det är ändå det bästa, jag skulle ju då få lof att flytta från pappa och mamma, som alla mina ungdomsbekanta gjort, då de gift sig?

FURUKRONA. Hvad oss beträffar, står i guds hand hur länge han vill lemna oss tillsammans, men om din fästman skall bosätta sig här i trakten, så kunde vi ju nästan daghgen träffas.

HILDA. Men måste jag inte också då skiljas från vår trefliga granne; det är alltid så roligt, då fråga är om något nöje, som att plocka smultron och blåbär eller dylikt, när han är med; att skiljas, vore bara ledsamt för oss begge två.

FURUKRONA. Sedan du får ditt lilla hushåll,

glömmer du snart dina förra små tidsfördrif, och hvad kaptén beträffar, bryr han sig inte mycket om dig.

HILDA. Om förlåtelse pappa, då jag och de andra flickorna i granskapet äro tillsammans, dansar han alltid med mig, ger mig de vackraste blom-morna, och är för öfrigt lika artig mot mig som mot någon annan.

FURUKRONA. Det är bra, min Hilda. — Alfvarsamt taladt! jag hade kanske först bort afvakta det intryck, en i dag hitkommande främmande skulle gjort på dig, men då jag likväl inte ser något mot en gammal väns förslag, som här sjelf skrifver till dig (*ger henne brevet*) kaptén Wimpelsträhle, som jag inte sett på tolf år, påminner mig en gemensam önskan, då ni våra barn jollrande smekte hvarandra, att genom er förening en dag innerligare fästa det band, som ungdomsåren knöto mellan fäderna. Unga Wimpelsträhle har nyss återkommit från en utländsk resa, och ärnar nu bosätta sig här — han anländer kanske redan i dag.

HILDA (*som emellertid läst brevet*). Hans far är inte rätt nöjd med honom.

FURUKRONA (*genomögnar brevet*). Åh — gubben fäster sig vid obetydligheter.

HILDA. I sanning, pappa, är målningen trogen, blir originalet en älskvärd man.

FURUKRONA. Jag skulle säga detsamma som du, om jag inte så noga kände min väns egenheter. Han känner så litet till världen. Fäktsalen var hans vishetsskola och vaktrummet hans salong, och med en sådan uppfostran blir man en dålig domare öfver en litterär

bildning. Din domare blir emellertid ditt eget hjerta; ehuru jag önskar föreningen skall du aldrig tvingas i ditt val. Kärlek och ålderdom se lifvet från motsatta synpunkter; sök derföre alltid, min bästa Hilda, i dina föräldrars råd medlaren mellan dem begge.

HILDA. Ni har ju i allt mitt förtroende.

FURUKRONA. Jag tackar dig mitt barn, jag vet det — på valet af make beror hela vårt framtida väl, men fäst dig derföre inte vid en eller annan liten besynnerlighet, hvarifrån den bästa karakter sällan är fri. Kärleken ensam är en flamma, som, snart slocknad, lemnar hjertat tomt; först förenad med högaktning, skapar den i vänskapen en vårdande ledstjerna genom lifvets bränningar.

TREDJE SCENEN.

DE FÖRRE. EN BONDE.

BONDEN. Guds fred! Jag har en herre der ute som anmäler sig hos herrskapet.

FURUKRONA. Hvem är han?

BONDEN. Ja, si det vill han inte ut med, men jag är följe med honom från vår by, han är lustiger och ser ut som han kom långväga ifrån.

FURUKRONA. Bed honom stiga in. — Det kan ej vara någon annan än Wimpelstråhle. — Jag går att kläda mig, och tala med din mor. Hur han än må behaga dig, tag väl emot honom för din fars skull, och låt minnet af edra barnlekar göra er bekante för hvarandra. (*Afsides.*) Glada förflutna ögon-

blick tindra alltid likt stjernor genom minnets dunkel; det skall bli roligt att i sonen igenkänna ungdomsvännen. (*Går.*)

HILDA (*ensam*). Således en lekkamrat, en älskare, en fästman och — en man, om jag så vill. Nå ja, kanske det inte vore så tokigt det heller? Men först måste jag få tycke för honom; inte heller vet jag ju hvad han tycker om mig. — Men motsvarar han den föreställning söta svärfars bref inger, så flätar jag honom en korg af alla qvistar i trädgården.

FJERDE SCENEN.

HILDA. PEGAS (*i tysk studentuniform*).

PEGAS (*talat utåt i dörren*). Du går inte bort, blir tills vidare min betjening och ett som annat, jag har ingen med mig.

BONDEN (*utanför*). Ja så, kära herre.

PEGAS (*till Hilda*). Aldra ödmjukaste tjenare, min dyrkansvärda. Hvilken sällhet för min själ, mitt hjerta — och ett som annat, då jag hos er finner Aphrodites skönhet, förenad med alla musernes talanger och behagligheter. (*Afsides.*) En verklig gratie.

HILDA. Huru, min herre?

PEGAS. Ja! vid alla Olympens gudar och gudinnor, älskade Hebe, fornäldern egde blott tre gracer, den kände inte er — jag utkorar er till den fjerde.

HILDA. Men hvad vill det här säga?

PEGAS. Hvad ni är skalkaktig, hvad ni är för-

tjusande! Ni låtsar inte förstå andemeningen, inte tro mina försäkringar. Jo! jo, det plär så vara med fruntimren, de se enfaldigast ut, då de ha skälmen som störst bakom öronen.

HILDA. Förlåt mig, min herre, men hvem söker ni, hvem är ni, hvem har jag den äran att tala vid?

PEGAS. Hvem jag söker? hvilken fråga sedan jag redan funnit! Från Grekland's skuggrika, romantiska och minnesrika plataner, från de dalar och höjder, der öfvergifne gudomligheter i vindens sus begråta sin flydda storhet, från Siciliens leende myrtenskogar och lunder, ilade jag, ledd af hoppets stjärna, åter mot mitt nordiska hemland. Och ni förvånas, att jag nu, vid målet för detta hopp, sedan jag fångat dess stjärna, vågar i ord uttrycka min förtjusning. — Ah! det blir ändå för svagt, jag är öfverväldigad, jag är berusad!

HILDA (*afsidet*). Min gud! han är från förståndet.

PEGAS. Och hvem jag är? Skänk mig det ljuftva ordet du — eller kalla mig Orpheus, Leander, Abeilard, eller ett och annat, hvad ni behagar.

HILDA (*afsidet*). Aldrig kan det vara min fästman, hans far skref inte att han var tokig.

PEGAS (*afsidet*). Nu börjar hon vackla (*Högt*.) Ack min sköna, då man ser er, har man inte mer än en tanke, nej! man har ingen tanke. Jorden försvinner och man tumlar glädjedrucken i er skönhets solblickar. (*Med pathos:*)

Den eld som i ert öga brinner

Mer tjusande än Lunas är,

Korallen ej i fägring hinner
 Den gyldne purpurläpp ni bär;
 Ni ler, och genom hjertats galler
 Ljust sårande ni pilen för;
 Ack, gif ett ja, och slafven faller
 (Knäfaller)
 Af sällhet för er fot och dör.

HILDA. Jag får visst lof att ropa mamma. För all del, min herre, det skall ni aldrig behöfva.

PEGAS. Ni har rätt, min Hero, det vore också grymt att dö för edra fötter, då man hoppas få lefva i edra armar — också blir man så hvit på knäna. — Ni kan omskapa mina furuskogar till leende Elyseiska fält.

HILDA. Men ännu en gång, var god säg hvem ni är, i annat fall måste jag lemna er.

PEGAS. Hvem jag är — ha, ha, ha, jag kunde nog tro det — ser ni inte på mig, att jag är en fästman — har inte min far skrivit er det? jag bad honom likvisst derom.

HILDA. Således är ni den herrn, som är hit-skickad? Son till en vän af min far.

PEGAS. Ja, så mycket jag vet.

HILDA. Hvarför sade ni det inte straxt? (Afsides.) Kan det väl vara möjligt, att en friare skall hära sig så åt?

PEGAS. Ah — inser ni då inte det interessanta, suprenanta, imposanta och öfverraskande i en öfverraskning. Jag ville bli älskad för mitt eget «Jag» och ett som annat, och för att inte af er trollkonst

insnärjas lik Mars i Vulkans nät, härmade jag Zevs i hans kärleksäventyr och valde mig en annau skepnad, eller rättare sagdt, jag viste mig för er osynlig, det vill säga okänd. Dessutom träffar man då fruntimren utan etikettens tvång och utan de der tolettkonstens metkrokar och ett som annat. Jag har pröfvat er och hoppas att ni äfven genomskådat mig.

HILDA. Troligen så mycket jag behöfver.

PEGAS. Tack, Euphrosyne — ni liknar Pallas' fågel — på långt när inte så — så — enfaldig som den ser ut.

HILDA. Jag är alltför olärd i mythologien, för att kunna fatta ert bildrika tal; vi skulle kanske bättre förstå hvarann, om ni nöjde er med vårt vanliga sällskapsspråk.

PEGAS. Ack! edra fullkomligheter kunna ej i ord uttryckas på vårt vanliga fattiga modersmål. I hvarje bild, lik de egyptiska hieroglypherna, ligger ett outtömligt beröm. — Hvad gör om ni inte förstår det, jag utdelar inte mina håfvor för att lysa med dem.

HILDA. Ert delikata sätt att smickra är beundransvärdt.

PEGAS. Såå, tycker ni det. — Ja, dyrkade, ännu var ingen gudinna döf för dess röst — och i Amors koger utgjorde det fjädern på de fleste pilarne.

HILDA. Säkert har då ni hittat *dem* i Grekland.

PEGAS. Ha, lilla skalkaktiga. — Ja. Jag, en poesiens älskling, sökte der kärlekens hem, målet för min lyras strängar — men förgäfves. — Dess herr-

skarinna var försvunnen, styckad mellan alla jordens skönheter.

HILDA. Hvad jag beklagar er.

PEGAS. Åh — med en plats i ert hjerta afstår man gerna från både ett och annat. Nå väl — vår förklaring är gjord. Blif min Europa, se i mig Zevs, förbytt i den stora oxen, och räck mig er hand och ett och annat.

HILDA. Jag förstår er inte.

PEGAS. Min far skref: «*Gosse! för dig, ensamt för dig klappar en mös hjerta.*» Jag tänkte: «*Väl-an, flyg dit en blick på henne kasta*» — nu är jag dödligt kär i er, mitt väl eller ve är en Parcaisk tråd, er vilja är Athropos bila.

HILDA. Men, min herre, sådana saker tåla väl att något betänka sig på.

PEGAS. Alldeles inte. Då lågan fladdrar, sprider den värma, se'n den slocknat, är det så dags att njuta deraf. Ni ler, inte sannt? nu vet jag att ni älskar mig — — hur finner ni mig?

HILDA. Det skall ni sjelf få afgöra.

PEGAS. En vacker figur med ett som annat, hjertlig fästman och som lofvar uppfylla sina skyldigheter som man. — Ja, ni älskar mig. — Slafviskt fjättrad i edra bojor, väntar jag, innan Phoebi spann försvunnit genom vestra himlaporten, min dom.

HILDA (*afsides*). Inte kan jag säga honom att korgen redan är färdig. (*Högl.*) Förlåt mig, jag måste uppsöka mina föräldrar och tala med dem. (*Går in genom dörren midt emot Herr Furukrona.*)

PEGAS. Ja visst ja — åh med hennes tycke samt ett och annat fruktar jag inte för dem. Nu skall jag gå att justera min klädsel och smaka på matsäcken. Det är för bittida att begära mat. — Kantänka, jag satt der på bondkärran lik en annan Tantalus med hågen på maten, hindrad derifrån af tankarne på min lilla fästmö.

FEMTE SCENEN.

PEGAS. LISBETH.

LISBETH. Frukosten är serverad i trädgården.

PEGAS. Åh nej? tackar så mycket. (*Afsides.*) Men hvem fan är det? säkert en liten kammartärna. — (*Högt.*) Ah, åter en vasall under Venus' spira. Ah, hulda, hvad ni är söt, förtjusande. (*Vill omfamna henne.*)

LISBETH. Fy, min herre, tycker ni det passar sig?

PEGAS. Och hvarför inte?

LISBETH. Så nyss anländ —

PEGAS. Nå, än se'n?

LISBETH. Kommen som fästman —

PEGAS. Det är en sak för sig, jag var blott tankspridd af förtjusning, ni ä' så sköna begge två; men hvem har då sagt er att jag är fästmannen?

LISBETH. Ni sjelf, min herre, som bedt bonden, som följde er, basuna ut det i hela trakten och samla byns gossar och flickor högtidsklädda och prydda med blommor hit till gården i aften.

PEGAS. Ack ja, hvad det skall bli förtjusande!

Jag med min fästmö skall göra en promenad, och hela skaran högtidligt niga och önska lycka; till tack ger jag hvar böndflicka en kyss, och om ni vill anförä dem, skall ni få tio. (*Springer ut.*)

SJETTE SCENEN.

LISBETH. RENBORG (*som inkommer under Pegas's sista tirad.*)

RENBORG. Hvem var det?

LISBETH. Har inte kapter: hört talas om honom? Alla menniskor känner ju det redan.

RENBORG. Jag vet mig aldrig ha sett honom förr.

LISBETH. Och den lycka se'n som händt mamsell Hilda?

RENBORG. Hvad som rör hennes lycka rör äfven min. — (*Eftertänkande.*) Men på hvad vis kunde den herrn bidraga dertill — det var ju en fantast?

LISBETH. Akta er för att säga det, herr kapter, det var herr Pegas, son af en gammal vän till herrskapet, hitkommen för att fria till mamsell Hilda.

RENBORG. Huru, hvad är det ni säger?

LISBETH. Bara hvad man sagt åt mig; det är ett parti som lär längesedan vara afgjort mellan familjerna.

RENBORG. Ack min gud! har han talt vid Mamsell Furukrona, ha föräldrarne tagit ömt emot honom, har han framfört sitt ärende, har han fått ja? Skynda, svara, jag qväfs af otålighet.

LISBETH. Hvad i all verden kommer åt herrn, som annars är så lugn? Jag kommer nyss ur paviljongen i trädgården, der jag varit nästan hela förmiddagen, hvad vet jag; men nog iordningställas rum; frun och herrn ha mycket att bestyra; fastmannen har en god stund talt vid fästmen och var aldeles förtjust, och det yngre landtfolket kommer hit i afton till firandet af en liten fest för de unga tu.

RENBORG. Ah — hvilken upptäckt! och jag, som var så lycklig, så säker! — det är förbi. — Likt bladen från en afplockad ros, äro då mina sköna framtidsdrömmar förskingrade!

LISBETH. Min gud, hvad fattas honom?

RENBORG. Hårda öde, gäckarinna af våra svaga luftslott, hvarför lockar du oss att bygga dem. — Men har jag väl skäl att klaga? — min känsla har varit stum. — — — Nej! jag måste bort, jag är ej nog man att bevittna en annans lycka, grundad på ruinerne af min egen — bort — för alltid bort härifrån. — — — — Men, Lisbeth, är du verkligen säker på hvad du sagt?

LISBETH. Hvad jag vet, har jag sagt er, men hvad kan det så förfära er? är det någon fara för den nya brudgummen, så säg för all del.

RENBORG. Ah — jag känner honom ju inte, vill inte en gång veta hans namn. — Lisbeth! på dig hvilar mitt sista hopp, du skall bli min lifgivande eller förstörande genius. Du eger din mam-sells förtroende, utforska hennes känsla för den nykomne, om han står högst i hennes hjerta, eller om någon annans böjelse äfven talar der. — — Frukta

ej att härmed missbruka hennes förtroende. Jag väntar ditt svar till aftonen, — till dess, låt ingen veta att jag varit här. (*Går.*)

LISBERG. Hvad betyder det? — Åh, nu tror jag det klarnar för mig; tänk om *någon annans böjelsen* skulle röra honom själf. Jo, jo, i sådana gåtor ä' vi flickor inte så dumma att hitta upplösningen — det måste jag ha riktig reda på — men hur skall jag få det — om jag direkte frågade mam-sell, det gör ingenting — det är det bästa; jag är så nyfiken.

SJUNDE SCENEN.

PEGAS (*ensam,*) sedan HILDA.

Se så, nu har man fått litet i sig. Nu skall man göra sig hemmastadd och se sig omkring. «Ett giftermål har så många sidor, så man vet inte hvarifrån man skall ta rätta synpunkten,» skrifer far min. En söt flicka, ett godt hjerta, en öm maka, ett förnuftigt fruntimmer, en ordentlig hemgift, — ergo, en förträfflig qvinna eller en full börs. — Nå ja, det första följer af det sista nu för tiden och det är också det bästa. Men hvart har hela hushållet tagit vägen? Kanhända de leka kurragömma, för att lura på mig — bah — så långt tänka de inte! Bra emellertid, jag blir ensam och ostörd. Det här (*pekar på Furukronas rum*) är säkert svärfars rum — riktigt, det luktar tobaksrök genom nyckelhålet; der har jag ingenting att göra; jag har väl inte hälsat ännu, men dermed blir nog tid. (*Går till dörren midt emot.*) Härigenom försvann min lilla fästmö, säkert hennes

kammare — riktigt, hon suckar — stackars liten, kärleken plågar henne. Då hjertat är sällt, tåras ögat. (*Drar fram en stol och sätter sig vid dörren.*) Hon är kanhända inte säker? Kärleken är en besynnerlig passagerare. Den linkar med oss på hoppets och tviflets stultor, tills vi stå der med hvardagslifvets suckar och känslor, och rosor och törnen, och ett och annat sån't der. (*Lyss.*) Det hvisslar — hon roar sig sjelf. Det är en tröst i ensamheten — nu kommer hon ut, — jag måste fly. (*Springer till fonden.*) Här skall hon tro att jag nyss kommit in. (*Då ingen kommer, sätter han sig åter. I det samma öppnar Hilda dörren och gör en rörelse af förvåning.*) O dyrkade — Jag har sökt er genom hela huset — har ni ännu inte träffat er far?

HILDA. Jag sökte mamma, men hon var inte i sina rum, och pappa lär straxt ha den äran sjelf infinna sig.

PEGAS. Ack älskade, hvarför dröja! Uttala min så efterlängtrade dom; «Jag älskar er,» och ni skall se mig tillintetgjord af förtjusning.

HILDA. Min herre, er efterhängsenhet blir plågsam.

PEGAS. Ack hvarför så kall!

Ni vill då mitt fall? (*Knäfaller.*)

O sköna

Belöna

Den eld som mig tär,

Som smärtar och bränner,

Ni sjelf icke känner

Hur plågsam den är.

O himmelska tärna,
 Förhoppningens stjerna,
 Tänd öfver min stig,
 Min kärlek besvara
 Och hjertat bevara,
 Som hotar att krossas i känslornas strid.

(Härunder har *Hilda* gått ut.)

Gör mig det efter den som kan — att dra sig så lätt ur spelet. Inte såg hon att jag lyssnade — nu var det Cupido som förde mig till hennes fötter, det syntes ju tydligt det. Emellertid har jag fått hennes ja, ty då flickan flyr sin älskare, är det bara ett potpouri af hopp, tvifvel, kärlek och förtjusning som jagar henne — eller för att slippa honom. För att slippa honom? hvilken enfaldig tanke, hon log så ömt. Jag har fångat henne. (*Ringer.*) Tiden är inne att börja med surprisen å min sida. (*Bonden inkommer.*)

ÅTTONDE SCENEN.

PEGAS. BONDEN.

PEGAS. Är det du min kära Merkurius?

BONDEN. Hvad falls.

PEGAS. Min kära Merkurius.

BONDEN. Om förlåtelse, herrn tar galet, jag heter Gösta.

PEGAS. Åh nej, min vän, det vet ni inte sjelf. Se så — kan du göra mig en liten tjänst i förtroende oss emellan?

BONDEN. I förtroende, må det?

PEGAS. Du vet att jag är måg i huset?

BONDEN. Ja, man säger så.

PEGAS. Säger man det?

BONDEN. Jaa — jag sa' det te alla menniskor, och nu säga alla menniskor det te mig igen.

PEGAS. I afton gifta vi oss, du vet ju det?

BONDEN. Ja så — jo jo men!

PEGAS. Det behöfs bröllopgäster — om t. ex. på gästgifvaregården —

BONDEN. Jag vet.

PEGAS (*stött öfver att afbrytas*). Hvad då?

BONDEN. Håå — att man ska bjuda gästgifvarn te bröllopet.

PEGAS. Såndt nöt!

BONDEN. Säg inte så, herre, det är en repulerlig karl, han talar latin som presten och grekska som en doktor; inte förstår jag mig påt, men han har gifvit mig mången sup för inte.

PEGAS. Så, inga historier. Du far till närmaste gästgifvaregård med de här korten. (*Ger honom en bundt kort.*) Nå — skynda dig.

BONDEN. Hvad skall man med dem?

PEGAS. Du befaller gästgifvarn kringkicka dem bland de förnämsta familjer i orten. Allt i förtroende oss emellan, förstår du!

BONDEN. Med förlof, var god först säg mig hvad Merkuriös betyder.

PEGAS. En gud för alla betjenter, tjufvar och dagdrifvare.

BONDEN (*utgående*). Det var en grobian!

PEGAS (*ensam*). Nu äro bröllopgästerna bjudne

och allt från min sida i ordning, bara jag nu får söka upp svärfar, är jag nöjd. (*Lyss åter.*) Det skramlar der inne. Man ropar god morgon. Tänk om man hört hela tillställningen! Besynnerligt! det var Hildas röst; hur har hon kommit dit in igen? — Man måste hålla god min i elakt spel. Dyrkade, hvarför flyr du mig, hvarför beler du min glödande passion och gäckar mig; gif mig ett ord till tröst. Bah, hon ropar tjufpojke. Jag förstår, hon vill pröfva mitt tålmod. Nå! nå! — Jag rättar mig i allt efter edra nycker som slafven efter piskan. Men hvarför vågar man då inte beträda det tempel, der ni är herrskarinna? (*Han bultar.*) Ändteligen ropar du hulda ett stig in. (*I detsamma han ärnar öppna, inträda herr och fru Furukrona från dörren midt emot.*)

NIONDE SCENEN.

PEGAS. HERR och FRU FURUKRONA.

FURUKRONA. Ah — välkommen, min unga vän, hjertligt välkommen. Ja, ni är verkligt lik er far — inte sannt, min hustru?

FRU FURUKRONA. Jag kände honom för litet att afgöra det.

FURUKRONA. Se så, pojke, vi är inte mer främmande för hvarandra; stå inte der så tafatt, omfamna din svärmor.

PEGAS (*gör en stor gest att omfamna dem begge*). Hvilken lycka, att låta mitt hjerta klappa mot så ädla bröst!

FURUKRONA. Så, inga formaliteter! Låt oss

tänka på det förflutna — hur mår din far, är gubben lika rask ännu, det är bra länge sedan vi sist sågo hvarann.

PEGAS. Åh ja vasserra, han är alldeles lik sig som för trettio år sedan. (*Afsides.*) Fast jag aldrig sett min far.

FRU FURUKRONA. Men hvarför har min dotter lemnat er?

PEGAS. Hvem kan bedömma fruntimrens bevekelsegrunder?

FURUKRONA. Fruktar ni, att hon inte tycker om er?

PEGAS. Nej bevars, just nu på ögonblicket bjöd hon mig stiga in till sig i detta rum.

FRU FURUKRONA. Det förstår jag inte, genom fönstret såg jag Hilda nyss i trädgården.

PEGAS. Har ingen fara! Jag har uppbjudit all min poetiska förmåga och låtit dess bilder paradera i mina välberäknade anfall.

FURUKRONA. Hvad, ni skulle äfven vara poet?

PEGAS. Kan ni fråga det, har ni då ej fått mitt bref?

FURUKRONA (*afsides*). Skulle jag missta mig? (*Högt.*) Ni skulle således vara? —

PEGAS. Er tillämnade och redan i er dotters smak förklarade måg: Eduard von Pegas.

FURUKRONA och FRU FURUKRONA. Von Pegas?

PEGAS. Jaa —

FURUKRONA. Och jag, som trodde det var min väns son, som såg likhet der ingen kan finnas. (*Be-traktar honom*). Nej! det var ett gäckeri af inbillningen — således herr von Pegas.

FRU FURUKRONA. Hvad vill det säga, det namnet har jag aldrig hört.

PEGAS. Ni känner mig ju redan skriftligen, jag väntar nu bara på vigseln och ett som annat.

FURUKRONA. Dermed har det ingen brådska. Fördömdt, att han skulle träffa Hilda.

PEGAS. Nej bevars, jag har också bundit mitt tålomod.

FRU FURUKRONA. Af allt det här begriper jag ej ett ord.

PEGAS. Men bara till altonen, ty ser ni, svärfar, det är något högt deruti:

Då dagens sol i vestern sänkes,

Min lyckas sol bak östern tänds.

(*Det klappar utanför.*)

För knäfveln! bröllopgästerna måste väl inte redan komma?

FURUKRONA. Min herre, den förklaring som fordras för att göra oss förstådda af hvarandra, behöfver inte störas af främmande. Behagar ni följa mig in i mina rum?

PEGAS. Af hjertat gerna. (*Till frun.*) Jag kysser er moderliga hand och skyndar att af svärfar myrtenkrönas.

FURUKRONA (*till sin hustru, i det han går med Pegas*). Skulle emellertid unga Wimpelstråhle an-

lända, så låt honom inte veta något om det här, som jag sedan skall förklara för dig.

FRU FURUKRONA (*ensam*). Det här går öfver mitt förstånd. En måg, kommen som fallen ur skyarne, säger sig vara bekant, har skriftvexlat med min man utan att jag vet något deraf, och sedan, att inte först uppsöka mig och presentera sig, hm — och sedan om Lisbeths gissning vore grundad och det är inte just så omöjligt. — Hvad skall man då göra med ännu en, isynnerhet hitskickad på det viset det tycker jag inte om. — Jag blir alldeles yr i hufvudet. (*Det klappar åter.*) Se så, der ha vi visst den tredje.

TIONDE SCENEN.

WIMPELSTRÅHLE. FRU FURUKRONA.

WIMPELSTRÅHLE (*elegant klädd, men något karrikerad*). Aldra ödmjukaste tjenare! Är jag så lycklig att i er se husets herrskarinna? (*Afsides.*) Fördömdt att jag inte träffat någon betjening, jag har glömt efterfråga namnet.

FRU FURUKRONA. Åh ja, min herre, om ni just så vill kalla mig.

WIMPELSTRÅHLE. Ja min fru, och om gud vill, till en del äfven min. Jag har den äran vara kapten Wimpelstråhle. (*Afsides.*) I dag går allt emot, ingen spegel på gästgifvargården och ingen här, deri man kan se se sig hel och hållen.

FRU FURUKRONA. Min gud, skulle det verkligen

Ålderdom och Kärleksyra.

vara han, och så gammal! — Det är då ni som er far utsett till min måg?

WIMPELSTRÄHLE. Ja, min fru. — Den faderliga försynen.

FRU FURUKRONA. Jag begriper inte hur han kunnat bli så gammal. — (*Högt.*) Har ni träffat min dotter?

WIMPELSTRÄHLE. Ack ja, min fru (*afsides*) på en promenad har jag sett henne. (*Högt.*) Har hon talt om mig?

FRU FURUKRONA. Min man är för partiet, har talt med henne om er och som en god flicka lemnar hon sitt öde i sina föräldrars händer.

WIMPELSTRÄHLE. Och jag hoppas ni ej motsägar hennes hjerta?

FRU FURUKRONA. Nej, min herre, om hennes val är förnuftigt.

WIMPELSTRÄHLE. Då upptar ni mig till ert barn.

FRU FURUKRONA. Huruvida ert och hennes hjerta kunna öfverensstämma, vet jag inte, men jag vågar inte be er hoppas.

WIMPELSTRÄHLE. Ah! hon har talt om mig, jag är henne inte likgiltig.

FRU FURUKRONA (*afsides.*) Han missförstår mig. (*Högt.*) Vål möjligt, något dröjsmål torde i alla fall å omse sidor vara nödvändigt.

WIMPELSTRÄHLE. Nej, min fru! Det är just dröjsmål här inte duger, jag har ingen tid att förlora. Jag är inte otålig; men med hvar dag blir mitt lif

24 timmar kortare. Jag begär visst inte ett förhastadt beslut, men jag vände mig först till er som fru i huset. Neka mig åtminstone inte till en början att höra min förklaring.

FRU FURUKRONA. Det kan jag väl ej neka. (*Afsides.*) Min man måste väl ej tänkt på gamla Wimpelstråhle åt Hilda, det bifaller jag aldrig; men förr skulle jag tro den här vara fadren än sonen.

WIMPELSTRÅHLE (*framställer två stolar; frun och han sätta sig.*) Jag tackar er.

Fast gammal adelsman, jag dock ej anor täljer,
Ty sedan adelskap man nu för tiden säljer,
De döda fädrens ben lugnt njuta må sin ro
Och af min inre dygd min lycka skall bero.

FRU FURUKRONA. Hvad vill det säga? han talar på vers.

WIMPELSTRÅHLE. Jag föddes af min mor —
precist som alla andra —
Blef vaggad, skrek och drack, och snart en liten pilt
Med skrifbok och katkes i skolan måste vandra
Att smaka lugg och stut, att lära lefva vildt — —
Bland alla pojkarne, jag snart blef värsta fan
Och alla kärngars skräck i söder, norr och stan.
Ju rikligare mått af bannor och af snäsor,
Dess mer jag gjorde puts, och räckte långa näsor;
Ur söta mammas skrin stal socker och dragé,
Och lärde annat allt, blott inte a. b. c.
Min far, i själen hög, såg intet ondt deri,
Det var, han alltid sad', ett arf af våra anor,
Att alltid viljan ha, att alltid lefva fri,
Af fruktan vördnad ge, sjelf aldrig tyglad bli. —

Och i så höga spår jag följde mina vanor,
Tills snart en annan tid gick upp för munsjör Snus;
Ty släktens stolthet bjöd att kunna rida, fäka,
Och telning af dess stam, jag dömdes utan krus
Att under mästare i dessa värf försmäkta.

FRU FURUKRONA. För all del, min herre, var
kortare.

WIMPELSTRÅHLE. Om förlåtelse min fru.

Då ett och tjugu år jag jemt på dagen nått,
Jag valdes till kapten — för söta pappas pengar,
Fick lyfta möderne till equipage och drängar,
Och tålde ingenting som kunde kallas smått.
Ett otamt svärmeri till dess min dag upptog,
Men detta ögonblick gaf riktning åt min lefnad,
Ty just som glädjens gud i högsta vällust log,
Dess nektar äcklade, dess flärd blef utan trefnad.
Och jag blef stadig karl, bjöd nöjena farväl,
Och skiljde mig i hast, från värdshus, vin och spel —
Till stamträdets bestånd och att mitt värde öka,
Jag följde far mins råd, att mig en maka söka,
Fann snart ett godt parti, och friade, fick ja.
En fågning, för hvars glans sig blicken hänryckt sänkte,
Salongens prydnad. Hon då nyss sörjt första man
Med hjerta och sin hand en präktig hemgift skänkte,
Och en ettårig son, som allt jag tog mig an.
— Men kort är lyckans dag, dess bländsken hastigt ila,
Vi först dess värde se, då deras vingar hvila
Och skimret återbyts i dimmans dystra skrud —
Vi njöto rågadt mått af hyllning och berusning —
Om att vårt sällskap få man äflades, man stred
Från morgonsolens blick, till nästa dagens ljusning,

För baler, lustpartir och nöjen tiden skred;
 Min maka var det mål, för hvilket offren tändes,
 Allt efter lågans höjd mitt högmod tjusadt kändes
 Och lifvet smälte hän likt ett harmoniskt ljud,
 Men det förklingade — knappt årets dag var om,
 Min maka gaf en son och gick till herranom,
 Upp till de eviga —

LISBETH. Får jag lof att fråga frun om något?

FRU FURUKRONA (*går till Lisbeth och säger, sedan hon mottagit hennes tysta fråga*). Det är bra — stanna här, jag måste gå att uppsöka min man. (*Går. Lisbeth går sakta framåt, och stannar bakom fruns stol.*)

WIMPELSTRÄHLE. Der stod jag nu igen; — med
 henne glansen flytt.

Ej mera eftersökt, mig åt mig sjelf man lemnat.
 All glädje, allt behag, var i ett barn förbytt,
 Och sorgen i mitt fall sig hårdt för glömskan hämnat.
 Jag aldrig barn kan med, ja tror min själ också
 Er hulda dotter ej har nånsin liten varit.
 För allt hvad jag har sett, af allt hvad jag erfarit,
 Jag aldrig skönhet fann, i lindan och de små.
 Att slippa deras skri, och piltarne bli qvitt,
 Jag raskt beslutet fann att dem på porten skicka,
 Ett fattigt folk dem tog för visst i hvarje vecka,
 Och blott en enda gång, jag dem se'n återsett,
 Då efter åtta år, dess boning byte fick,
 Emot en helpension, att dem ej träffa mera,
 Förren än som fulla män de kunde presentera
 Sig utan barnslighet, med seder, vett och skick
 Och denna tid är när —

PEGAS (*inkommer*). Nej, det blef för tråkigt. Pappa Furukrona ville tala moral, jag stal mig ifrån honom i trädgården; nu går han der och söker mig. — Ah, se den giftassjuka gubben som jag träffade på gästgifvaregården, det måste bli något att höra på, (*Ger Lisbeth ett tysthetstecken och gömmer sig bakom gubbens stol.*)

WIMPELSTRÅHLE. Se der mitt lif, min fru, Med alla sina fel och dygder uti dagen. Af lyckan än belyst, än af dess sken bedragen, Min sista bön om frid till er jag ställer nu, Ett enda ord af er mitt väl, min ofärd är, O! värdes skänka mig det ord som jag begär.

(*Uppstiger och sjunger: Melodie: »Hjertat mig klämmer» etc.*)

Kärleken stämmer
Hjertat som klämmer
Blodet i mig i väldigt galopp.
Ack ni är moder,
För eder doter
Tolka min känsla och mitt hopp.

(*I detsamma får han se att frun gått ut.*) Ah!

PEGAS. Nå, det gick ju förträffligt!

WIMPELSTRÅHLE. Hvart har då frun tagit vägen?

LISBETH. Hon är säkert på ögonblicket här igen.

WIMPELSTRÅHLE. Ha! att så lemna mig, hur skall jag bära mig åt — hvad är nu att hoppas? — inte kan jag börja om igen; jag vet ju inte hur långt jag hunnit, då hon lemnade mig?

PEGAS. Jag beklagar er.

WIMPELSTRÅHLE. Hvad är nu att göra?

PEGAS. Friar ni här i huset?

WIMPELSTRÅHLE. Ja.

PEGAS. Då har ni fått afslag.

WIMPELSTRÅHLE. Och början lofvade så godt. Herre! felet är hos edra verser, bara uselhet!

PEGAS. Felet är säkert i er deklamation.

WIMPELSTRÅHLE. Herre! jag sad' er straxt att de inte dugde, att det var skröp; ni påstod dem vara efter nyaste formen, det är ni som störtat mig, ni måste ställa saken till rätta eller lemna upprättelse. Hvem är ni?

PEGAS. Edvard Pegas och friare här i huset.

WIMPELSTRÅHLE. Aha — der ha vi upplösnin-
gen. Unge man, har ni inte lärt bättre vördnad
för åldern? Ni har då drifvit gäck med mig, narrat
mig till ett steg, en handling som kastar ett åtlöje
öfver hela mitt förflutna lif. Er djershet har gått för
långt, hvem som än stupar — ni väljer vapen, ödet
må afgöra.

PEGAS (*rädd*). Herre, är ni tokig, vill ni slåss
för ett sådant lappri?

WIMPELSTRÅHLE. Pojke, kallar ni det lappri,
saknar ni då all hederskänsla? (*Drar på värjan.*)

LISBETH. Herre min gud, hvad ämnar ni?

WIMPELSTRÅHLE. Hvad vill hon, hvem är hon?

LISBETH. Stilla er, jag måste annars ropa herr
Furukrona.

WIMPELSTRÅHLE. Hvad säger ni! Furukrona?

PEGAS. Ja visst; hon är kammarjungfru hos
Mamsell Furukrona, som vi fria till.

WIMPELSTRÅHLE (*afsidet*). Är jag yr i hufvudet, eller drifva några demoner sitt spel i min hjerna? Jag tror det. Ja, nu börjar det åter klarna. Furu-krona, min gamla vän, hvars dotter jag bestämt för min son. — Jag känner ej hvar hans egendom är belägen, kommer till gästgifvaregården, för att der invänta min son, som jag här efter 14 års frånvaro skulle återse, möter min tillämnade sonbustru, blir kär i henne, yran drifver mig att, utan att känna henne eller efterfråga släktens namn, begära hennes hand och det på ett sätt som bidrager att öka min löjlighet. Ah, jag är som fallen från skyarne; förnuft och ålder tala, jag är åter redig, jag är inte mera kär. (*Högt.*) Och ni, min herre, är friare, skall bli måg?

PEGAS. Ja, min herre,

WIMPELSTRÅHLE. Min stackars son, hur skall jag nu kunna hjälpa dig! Jag har sagt mitt namn. Efter hvad som händt, nekar mig blygseln att längre dröja. Farväl, min herre, (*vill gå*) jag måste skynda, innan någon får se mig.

LISBETH. Nu äro de åter lugna; då kan jag gå min väg. (*Går.*)

PEGAS. Än duellen då, min herre?

WIMPELSTRÅHLE. Jag efterskänker den, dessutom är den förbjuden.

PEGAS (*afsidet*). Han är större hare än han ser ut. (*Högt.*) Ni har förolämpat mig. Ni träffar mig. Jag lär er att fria på modet; att ni inte tackar mig för lärdomen, må då vara, men att nedsätta mina verser som jag skref åt er, är him-

mellsskriande; jag slåss med er! häfva! Mars och Vulkan äro mina sekundanter.

WIMPELSTRÄHLE. Att slåss för en sådan bagattell! Glöm det här, jag kan ej hindra det; blif den lyckliga friaren!

PEGAS. Jo vackert ock! stött med svärfar som vill tala förnuft, det jag inte kan tåla, blir nu ingenting af med allt ihop, jag törs intemer visa mig.

WIMPELSTRÄHLE. Så låt oss följas åt.

PEGAS. Att slåss?

WIMPELSTRÄHLE. Herre, är ni rasande, om en sådan småsak.

PEGAS. Om ni inte vill likna edra mustacher vid harskinn, om ni har en känsla för andras rätt, så vägrar ni ej utmaningen. Förr slipper ni ej härifrån.

WIMPELSTRÄHLE. Välan då.

Slut på Första Akten.

ANDRA AKTEN.

Samma dekoration som i den föregående.

FÖRSTA SCENEN.

FRU FURUKRONA (*läser*). HILDA (*arbetar*).
Sedan RENBORG.

HILDA. Och ni tror det då, söta mamma?

FRU FURUKRONA. Ja, mitt barn, lita på, att det rör oss lika mycket som dig sjelf; jag gillar in-
tetdera partiet.

RENBORG (*inkommer*). Ödmjuka tjenare, mina damer; förlåt om jag vågat störa er.

FRU FURUKRONA. Hos oss är ni alltid välkom-
men, herr kapten.

HILDA. Hvad ni har varit obeskedlig, som på så länge inte varit hos oss; det är nu nära två dagar.

RENBORG. Hur smickrande för mig, om jag får tro att ni någon gång skulle tänka på mig mellan de ögonblick jag har den oskattbara lyckan att få träffa er.

FRU FURUKRONA. Man har så få vänner på landet, vi räkna er derföre nästan till vår familj.

RENBORG. Ni gör mig oändligt förbunden, min fru. — Mätte ni alltid hysa samma godhet för mig.

FRU FURUKRONA. Var så god och tag en stol.

RENBORG. Jag tackar. (*Han sätter sig emellan dem.*)

HILDA (*skämtande*). Är kapten rädd för spöken?

RENBORG. Hm! — jag har aldrig sett några. —
Hvaraf kommer ni till en sådan fråga?

HILDA. Pappas egendom tycks i en hast blifvit
förvandlad till ett förtrolladt slott.

RENBORG. Deri ni är den allt förtrollande feen?

HILDA. Herr kapten, jag är inte något spöke.

RENBORG. Min Gud! kan ni så tyda mitt ut-
tryck.

HILDA. Nej, vet kapten, här har i dag varit
två stycken som kallat sig friare. Ingen vet hvar-
ifrån de kommit, nu äro de borta igen; ingen vet
hvar de tagit vägen.

RENBORG. I sanning spöklikt.

HILDA. Ja, inte sannt, och det till midt på
ljusa dagen. I gamla tider kunde man läsa bort
dem; är ni inte rädd, så gör ett dylikt försök, om
de skulle visa sig igen.

RENBORG. Jag är stolt öfver uppdraget, och
skall uppjuda all min förmåga.

HILDA. Ja för all del, alla som presentera sig
under det namnet.

RENBORG (*orolig*). De voro två, sade ni? (*Af-
sides.*) Skulle Lisbeth förrådt mig; skulle hon syfta
på mig med den der andra?

HILDA. Jag tror ni ändå fruktar något?

RENBORG. Alldeles inte. (*Afsides.*) Jag får inte
förråda mig. (*Högt.*) Men för att känna igen dem,
måste jag först veta huru de se ut.

HILDA. Den ena talar bara om gudar och gudinnor och är visst själf någon gammal afgud som går igen, heter Pegas och ser ut — inte vet jag, men mig förefaller han som en ung tok.

RENBORG (*afsides*). Honom känner jag. (*Högt*). Och den andra?

HILDA. Har bara mamma sett, och den tycks vara en gammal tok.

FRU FURUKRONA. Hilda! lite mer aktning för din fars skull.

HILDA. Förlåt, söta mamma, men af den korta beskrifning mamma gjorde öfver honom, för att höra om det varit en och densamma vi träffat, tycker jag —

FRU FURUKRONA. Utan skämt, inte känner kapten någon som heter Pegas?

RENBORG. Nej, min fru.

FRU FURUKRONA. En gammal vän till min man — de ha nu inte sett hvarann på en tolf, tretton år — föreslår ett parti mellan våra barn, och vi vänta hans son i dag, då till vår stora förvåning först kommer en herr Pegas i samma ärende och sedan en annan, som då skulle vara den rätta, men som vid tre och tjugu år ser ut som han vore gubben Wimpelstråhle själf.

RENBORG (*med någon rörelse*). Kapten Wimpelstråhle från Dalarne?

FRU FURUKRONA. Ja, det är fadren.

RENBORG. Och han är här?

FRU FURUKRONA. Det vet jag inte — man har

förgäfves sökt dem, nu får ingen reda på de begge herrarne. — Men ni tycks känna honom?

RENBORG. Ja, jag känner honom — (*stillar sig*) — till anseende, ehuru jag endast sett honom en gång som barn.

FRU FURUKRONA. Hur tycker ni er då finna honom? Jag fruktar vänskapen gör min man partisk, han säger honom vara mycket egen, men berömmar honom för öfrigt mycket.

RENBORG. Deri instämmer allas omdöme. Den största af hans egenheter jag känner, är sönerns uppfostran. Gift med en enka, som från sitt förra äktenskap medförde en son, blef han efter blott ett år åter far — och enkling. Från den dagen undvek han alla fruntimmer och begge gossarne sattes i pension. Han återsåg dem efter några år, då han behöll dem en sommar hos sig, hvarefter han åter bortskickade dem åt olika håll. Bröderne känna inte hvarann — och barnen ej sin far.

FRU FURUKRONA. Besynnerligt!

RENBORG. Jag delar er förundran. I mitt tycke är det att afsäga sig faderskänslans heligaste rättigheter; men det lär vara ett försök med en fix idé, att barnet i möjligaste frihet skulle uppfostras af och för staten och ej utbildas och formas efter faderskänslans möjligen partiska åsigter. För öfrigt har han dragit all möjlig omsorg om dem.

FRU FURUKRONA. Och kapten är bekant med en af dem?

RENBORG. Så nära som med mig sjelf — och

har just ett det viktigaste uppdrag att utföra för honom.

HILDA. När kapten är så bekant med en herr Wimpelstråhle, lär jag väl inte mycket kunna lita på ert löfte.

RENBORG. Tvertom, mamsell Hilda. Den största säkerhet för besvärjningens lyckliga utgång ligger just deruti, och att ni ville bistå mig i det viktiga förtroende jag fått af Wimpelstråhle.

HILDA. Hvad vore det då?

RENBORG. Jag får i det fallet vända mig så väl till er som till er mor, i förhoppning att ni med godhet ville afhöra mig.

FRU FURUKRONA. Tala, herr kapten.

RENBORG. Min vän, af sin styffar anförtrodd åt omsorgsfulle vårdare, har under deras ledning uppväxt till en aktad medlem i samhället. Genom sitt modernearf och den framgång försynen förlänt honom, innehar han en fri och oberoende ställning. I dag uppnående sitt tjugusjette år, har han föresatt sig att söka ett slut på den ensamhet, som omger honom. Det är sannt, han saknar ej vänner, ömma och deltagande; men vi äro ej skapade endast att njuta af vänskapen, den har alltid sina mellanstunder af tomhet, han söker någon ömmare deltagare i sina känslor. — Han söker ett hjerta, till hvilket ni, endast ni, kan lemna honom rätt.

HILDA. Jag förstår er inte.

RENBORG. Hilda, han har ofta sett er, har lärt känna er inre skönhet, lärt värdera ert oskyldiga och flärdfrä lif, så öfverensstämmande med hans eget.

Afslå ej min bön, ert hjerta är det himmelska mål han söker.

HILDA. Herr kapten. — Mamma. (*Går till frun.*)

FRU FURUKRONA. Herr kapten, i stället att förjaga de gamla, skapar ni nya gåtor under samma namn.

RENBORG. Ack min fru, öfvergå på min sida, fäll en förbön för mig.

FRU FURUKRONA. Med afseende på hvad som förut i dag passerat, torde det vara bäst att till en början låta sinnena lugna sig; vi kunna sedan få lära känna er vän.

RENBORG. Min fru — om ni kunde läsa i min själ det tvifvel, den fruktan, just dessa sammanstående händelser uppväckt och som påskyndat min bön till er! — Ni vill lära känna honom — han liknar mig i allt, vi äro ett; se honom, döm honom i mig — Hilda, hvad skulle ni svara, om det vore jag?

HILDA. Om det vore ni? — Ack mamma. (*Skyndar ut.*)

RENBORG. Min lycka är utan gräns. (*Knäfaller för frun.*) Min fru, neka mig ej er moderliga väl-signelse.

ANDRA SCENEN.

FRU FURUKRONA (*ger Renborg tecken att uppstiga*). FURUKRONA. RENBORG.

FRU FURUKRONA. Ni är då . . . ?

RENBORG. Den, som begär er dotter. Förlåt

min fru, vacklande i vissheten om hennes känsla för mig, vågade jag detta försök: er ömma blick har läst svaret i er dotters rörelse; blif äfven min mor, (*får se Furukrona*) neka mig ej namnet af son.

FURUKRONA. Hvad vill det säga, herr kapten, ni synes upprörd?

RENBORG. Det felar blott ett bifall att göra mig till den lyckligaste dödlige. Säker på er dotters hjerta, anropar jag er om hennes hand.

FRU FURUKRONA (*räcker honom handen*). Mitt bifall har ni, kapten. (*Går.*)

FURUKRONA. Herr kapten, ni ställer mig i en strid mellan öfvertygelse och pligt. Af aktning och vänskap är jag färdig öppna er fadersfamnen — pligten, ålagd af gammal vänskap, bjuder mig tills vidare afstå från denna tanke. — Jag får be er göra det samma.

RENBORG. Jag högaktar er värma för vänskapens kraf; men om, för uppfyllandet af en blott önskan, ett hjerta, länge såradt, i ögonblicket för dess frälsning skulle krossas, och kanske ett annat medfölja — skulle ni då anse er handla rätt?

FURUKRONA. Det kan jag sannerligen inte afgöra. Besinna sjelf tillfälligheten i dag, och döm sedan om ni med allt detta skulle kunna tänka redigt. På mig faller allt, jag skall råda, skall bestämma allt, och har inte en gång fått uppfatta allt redigt. Från att lefva i ett ostördt lugn, kommer i dag på morgonen ett bref från en vän med giftermålsanbud och underättelse att pojken skulle inträffa i dag, och ett annat bref som jag ansåg från en galning och som äfven

lär vara det. — Sedan på förmiddagen under min frånvaro, infinner sig den der galningen och pratar en hop tok, först vid min dotter, och så vid mig som han sedan träffade; om en stund kommer en annan, utger sig för den man väntat, men som efter min hustrus beskrifning omöjligt kan vara det — och pratar tok för henne. — I ett ögonblick äro de begge försvunna. — — Herr kapten, om ni begärt min dotter en vecka förut, hade ni gjort mig en stor tjänst; om det här fortfar vet jag inte —

RENBORG. Ni bifaller till min lycka.

FURUKRONA. Af hjertat, om jag kunde. — Nå väl, jag vill till och med gå så långt. Vänta tills unga Wimpelstråble hinner hit, och Hilda må välja er emellan. — Skulle jag få be er, medan ni väntar, söka få reda på de begge gynnarne?

RENBORG. Jag skall det. — Jag brinner af otålighet att lära känna den, som utgifvit sig under namnet Wimpelstråhle. (*Går.*)

TREDJE SCENEN.

FURUKRONA, sedan BONDEN.

FURUKRONA.. Hå — jag är alldeles trött. — Aldrig trodde jag väl att en vän på 60 mils afstånd skulle kunna ställa till en sådan oreda och hans blir väl ändå på slutet felet.

BONDEN. Med förlof att jag tar mig den dristigheten stiga på.

FURUKRONA. Huru? det är ju du, som är betjent hos den der resande herrn?

BONDEN. Mamsells fästeman. — Joo, må tro det.

FURUKRONA. Hvert har din herre tagit vägen?

BONDEN. Fälla vet jag *hvad* han skulle göra — men inte vet jag *hvar* han skulle göra't.

FURUKRONA. Nå, hvad skulle han göra då?

BONDEN. Jo, se det var något som jag fick svära på, vid Styx sa han, att inte tala om.

FURUKRONA. Och du fruktar din ed?

BONDEN. Ja, må tro det så sannt, hin vete hvad Styx är för ett odjur.

FURUKRONA. Hvad vill du då?

BONDEN. Hå, den der unga herrn, mamsells fästeman, befalle mig bära de här korten till gästgifvargården, men han kallade mig med detsamma tjuftvarnes gud, och jag ville därför fråga herr patron, om det vore något jag kunde bli fast för.

FURUKRONA. Ja, antingen är han blind af egenkärlek eller från förståndet, han bjuder till bröllop — och på det viset, det hade varit en lysande galsenskap. — Det är ingenting farligt, men jag behåller dem.

BONDEN. Men det var i förtroende jag fick dem.

FURUKRONA. Och det är i förtroende jag tar dem.

BONDEN. Ja, si då går det an.

FURUKRONA (*läser*):

Som mamsell Hilda och herr Pegas

Sig tänka i afton förmäla

Vid musers sång och gracers ras,

Behagade herrskapet ta ett glas
Att hymens förtrollning dela
hos pappa Furukrona.

BONDEN. Det är då bra som det är?

FURUKRONA. Ja.

BONDEN. Tackar ödmjukeligen.

FURUKRONA. Och hvad skulle man med alla
de här korten på gästgifvaregården?

BONDEN. Jo, si det var för det, att gästgifvarn
skulle ge dem åt sina bekanta.

FURUKRONA. Gå nu, men jag förbjuder dig att
för någon säga, att din herre är fästman, och så snart
du får se honom, låter du mig i tysthet få veta det.
(*Furukrona går in till sig. Bonden klår sig i huf-
vudet och går.*)

FJERDE SCENEN.

RENBORG, sedan FURUKRONA.

RENBORG (*återkommer; fortfar under denna scen
att vara något ifrig*). Han är här, det säkraste me-
del att träffa honom torde bli skriftligen. (*Sätter
sig att skrifva.*)

FURUKRONA. Är ni redan åter, herr kapten?

RENBORG. Ja, herr Furukrona. — Jag har va-
rit till gästgifvaregården, kapten Wimpelsträhle är här
— sjelf här. (*Fortfar att skrifva.*)

FURUKRONA. Hvad säger ni, han sjelf?

RENBORG. Jag såg hans namnteckning i dagbo-
ken, han har varit utgången sen tidigt på morgonen

— man vet inte hvart han gått och visste inte när han skulle komma tillbaka, och jag har således inte kunnat träffa honom. (*Skrifver.*)

FURUKRONA. Mitt hjerta klappar redan starkare. Skulle det varit ett missförstånd af min hustru; skulle han sjelf varit här att fria för sin son. — Hvad ämnar ni göra?

RENBORG. Jag känner en oemotståndlig längtan att träffa honom. Jag skall söka honom i byn och herrgårdarne här ikring, men vill först lemna några ord till honom på gästgifvaregården, i fall han skulle återkomma dit. Jag är för orolig att der vänta honom.

FURUKRONA. Dröj här blott ett ögonblick. Jag känner det inom mig, han måste snart vara här.

RENBORG. Jag har nu färdigt. (*Slutar brevet och förseglar det.*)

FEMTE SCENEN.

DE FÖRRE. BONDEN.

BONDEN. Med förlöf — kära herr patron.

FURUKRONA. Har du fått rätt på honom?

BONDEN. Nej, kära patron, men —

FURUKRONA.. Nå hvad fattas dig nu igen?

BONDEN. Ack jo, kära herre, jag är ung jag också.

FURUKRONA. Nå, hvad är för ondt i det?

RENBORG. Jo, ser ni, de unga i byn ska ha

en liten lustighet för sig i qväll, jag ville be patron om jag inte kunde få gå hem och vara med.

FURUKRONA. Gå så långt — du vill. Du är ju i en slags tjenst hos den der herr Pegas, jag har låtit dig dröja här hela dagen, egentligen för att se till att inte ni begår några nya dårskaper. — det är väl af honom du skulle begära lof.

BONDEN. Ja, si då lär jag väl få vänta här till domedag.

FURUKRONA. Hur så?

BONDEN. Jo si, för min unga herre och en gammal officer gick mycket fort härifrån för att sticka ihjäl hvarann.

RENBORG. Hvad säger du?

BONDEN. Ja det är dags sanning, jag skaffade min herre sin studentvärja.

FURUKRONA. Och ingen vet af dem, ingen har kunnat hindra det.

BONDEN. Ja nu är det visst redan gjordt, det var i förmiddags det.

RENBORG. Ditt fördömda nöt! Fort, uppåda hela byn, låt söka dem öfverallt, flyg, skynda. (*Stöter bonden ut genom dörren och går sjelf.*)

SJETTE SCENEN.

FURUKRONA; sedan LISBETH och FRU

FURUKRONA.

FURUKRONA. Ack min vän, skulle det väl vara möjligt att du på din ålderdom låtit hänföra dig mot

en sådan tok, som inte förtjenar annat än löje. (*Utänför hör man Pegas ropa på hjälp.*) Så för fan, der ha vi den unga gynnarn, han kan åtminstone skrika. Lisbeth! min hustru! fort hit! skynda er!

FRU FURUKRONA. Hvad står på?

LISBETH (*på samma gång*). Hvad befalls?

FURUKRONA. Skaffa plåster, förband, vatten, man har duellerat; man hitför den sårade!

FRU FURUKRONA. I Guds namn, hvem?

FURUKRONA. Ingen tid till svar, fort! skynda!

LISBETH och FRU FURUKRONA. Ack min gud! (*De skynda ut.*)

SJUNDE SCENEN.

FURUKRONA. RENBORG. PEGAS. WIMPELSTRÄHLE. Sedan LISBETH. (*Wimpelsträhle inkommer ledd af Renborg och Pegas, något matt. Renborg framsätter en stol midt på theatern åt Wimpelsträhle och blir stående med Pegas, en på hvardera sidan.*)

FURUKRONA (*till Pegas*). Herre! har ni sårat honom?

PEGAS. Ja, af kärlek, häftig, grym, plågende och stor kärlek.

(*Lisbeth kommer med vatten.*)

FURUKRONA. Wimpelsträhle, hvad fattas dig, hämta dig, gamla hedersvän.

WIMPELSTRÄHLE. Ack bror Furukrona. Ha,

nu har jag åter styrka att hälsa på dig. (*Stiger upp.*)

FURUKRONA. Och jag får trycka dig frisk och sund i mina armar?

WIMPELSTRÅHLE. Ja Gudi lof, jag är aldrig sjuk.

FURUKRONA. Och er duell — ingen sårad?

PEGAS. Jag är modig, min klinga genomtränger allt, men den är lik min natur: poesi och anda! vid Styx, (*drager fram värjfastet och visar att det är utan klinga*) jag vågar på ni inte ser den.

WIMPELSTRÅHLE. Furukrona, du kan väl begripa min rörelse, då jag nu för andra gången i dag inträder i ditt hus. Den oförvägna ynglingen retade mig genom trots att gå in på en duell. Hans värja springer, och Gud vet hvart min klinga tagit vägen, om inte en blick på hans värjfaste hejdat min arm. Värjan var en dag min egen studentvärja, jag skickade den för ett par år sedan till min son.

FURUKRONA. Er son?

WIMPELSTRÅHLE. Ja, och han är det.

FURUKRONA. Vore det möjligt?

RENBORG och LISBETH. Hans son?

FURUKRONA. Men ni kallar er ju Pegas?

PEGAS. Ja ser ni, svärfar, Wimpelstråhle är ju ingen poesi, men förstod ni då inte mitt bref: «Ett flarn på lifvets flod, med vimpelprydda segel.»

WIMPELSTRÅHLE. Det tokeri, jag hela dagen sett dig begå, är bra du gjort under ett annat namn; nu må du följa mig hem, så skall jag lära dig bli

värdig familjnamnet. — Men förlåt, min herre, jag glömmert tacka er, hvem har jag den äran —

RENBERG. Jag hoppas inte mer bli ansedd som främmande, i fall ni påminner er namnet Renborg.

WIMPELSTRÅHLE. Hvad! — ja du är lik din mor — pojke. — (*Omfamnar honom. Till Furukrona*) Bror! det är också min son.

FURUKRONA. Huru?

WIMPELSTRÅHLE. Den, som följde med hustru mins hemgift.

FURUKRONA. Förunderliga försyn! Wimpelstråhle, vi ville våra barns förening, himlen har bifallit den, fast med någon förändring. — Jag kände inte din frus förra namn — han är min måg.

RENBERG (*till Wimpelstråhle*). Ack min far, första gången jag återser er, ger ni mig en sällhet som inte kan tolkas.

WIMPELSTRÅHLE. Min eviga tack, bror.

LISBETH. Det måste jag tala om för mamsell. (*Skyndar ut.*)

ÅTTONDE SCENEN.

DE FÖRRE (*utom Lisbeth*). FRU FURUKRONA.

FRU FURUKRONA (*med bandager, dem hon lägger på bordet, något brydd, då hon får se Wimpelstråhle*). Min herre!

WIMPELSTRÅHLE. Min fru — ah — er åsyn påminner mig med blygsel den roll jag i dag på förmiddagen spelade. Hade inte vissa tillstötande hän-

delser hållit mig kvar, hade jag ej vågat mig tillbaka. Kan jag våga hoppas att ni vill glömma allt?

FRU FURUKRONA. Jag mins ingenting; genast efter ert inträde, måste jag för ett viktigt hushållsbestyr lemna er.

FURUKRONA. Det var då verkligen ni, som var här — men låt oss tala om det en annan gång.

WIMPELSTRÅHLE. Nej tack, bror, jag ser helst jag får göra ifrån mig det kapitlet i min lefnadshistoria. Jag förstår det inte sjelf, då jag tänker derpå. — Jag hade ännu inte sett mina söner, då vi i dag väntade den ena hit, som du vet. Jag visste du skulle bo i trakten, men då jag hitkommit för att invänta min son, ville jag först med honom uppsöka er och presentera mig; han hade emellertid redan anländt under det der galna namnet. Jag kom i går morgons; — på förmiddagen företog jag en promenad och möter ett fruntimmer. — Sedan min hustru dog, har jag endast varit uppassad af en gammal ful hushållerska, och afskytt alla fruntimmer. Förlåt mig, min fru, men ert kön är hämnadt, af den eld som ännu en gång kunde värma gubbens hjerta. Jag följde er dotter med ögonen och lärde känna hennes hem. I går på eftermiddagen träffade jag min herr Pegas, som också logerar på gästgifvargården.

PEGAS. Vid allt heligt, min far, hvilken prosa! — jag logerar i min fästmös hjerta.

WIMPELSTRÅHLE.. Tyst! Utan att presentera oss för hvarann, upptäckte han sin kärlek, jag min, han skref vers och en romance som jag i feberyran lärde

Ålderdom och Kärleksyra. 3

mig utantill; hur jag sedan burit mig åt, vet ni tyvärr redan. — Först hos er fick jag veta hvar jag var och blef sansad. — Hvarifrån febern kom, vet jag inte, om jag ej får förskrifva den från mattighet efter resans besvärligheter.

NIONDE SCENEN.

DE FÖRRE. HILDA.

HILDA. Ack, min far!

FURUKRONA. Se der mitt barn, har du hvad du vill ha, ta'n hvarann. Gud välsigne er.

FRU FURUKRONA. Gud ske lof, så är allt bra igen.

PEGAS. Mamsell Hilda, hur kan ni vara så ostadig?

HILDA. Hvad, min herre?

PEGAS. Efter att ha gifvit mig ett sådant hopp, så gynnat min kärlek?

HILDA. Jag vet inte?

PEGAS. Ni påminner er inte då jag suckade utanför er mors dörr och uttryckte mina qual, ni hvisslade, ni var maliciös, ni kallade mig tjufpojke, men ni var dock älskvärd; då jag knackade på, bjöd ni mig stiga in.

FRU FURUKRONA. Förlåt mig, min herrre, men på er beskrifning hör jag ni gjort er cour för min papegoja.

PEGAS. Men det var mamsell Hildas röst.

HILDA. En vacker kompliment!

PEGAS. Åh, jag ber, — helt naturlig, alla fruntimmer ä' ju papegojor.

TIONDE SCENEN.

DE FÖRRE. LISBETH.

LISBETH. Herr Pegas, nu är landtfolket här som skulle lyckönska er.

FURUKRONA. Så mycket bättre, brudparet är redan i ordning.

FURUKRONA. Hilda! Se der din svärfar.

HILDA. Min svärfar?

WIMPELSTRÅHLE. Ja, mina barn, det egna sätt, hvarpå jag uppfödt mina söner, ger dem samma rum i min kärlek. Blifven så lyckliga som jag för-
mår önska det, och låt den första arfvinge, ni skaffar er, bli en flicka. Hon kan just bli giftasvuxen, tills jag binner få Edvard till förnuft och estertanka.

PEGAS. Pappa! får jag inte gifta mig med kammarjungfrun? Om jag skrifver en komedi på vers om allt det här, och lemnar in den till kungliga theatern, får jag väl någon ersättning för hemgiften.

Slut.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

